



ЦАГААН-ҮҮР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН 2024 ОНД БЭЛТГЭХ  
ТҮЛШНИЙ МОД, НҮҮРС НИЙЛҮҮЛЭХ АЖЛЫН ТЕХНИКИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ

НЭГ.

№	Нэр	Хэмжих нэгж	Тээвэрлэх тоо хэмжээ	Зай км	M <sup>3</sup> /үнэ	Нийт төсөвт өртөг
1	Түлээ (Хөрөөдаж, хагалж, хураах, гоожин, тэмдэгтийн хураамж)	M <sup>3</sup>	373,3	50	45,000	16.800.000
Нийт						16.800.000

Тайлбар: Дээрх хэмжээ нь жилийн туршид шаардлагатай хэрэгцээт хэмжээ бөгөөд үүнийг баталсан төсөв хувиарийн дагуу санхүүжилтийг шилжүүлж, худалдан авалт хийнэ. Түлээ татах зардалд 1 машин түлээг (8 m<sup>3</sup>) хөрөөдөх, хагалах, хураах, гоожин, тэмдэгтийн хураамж, хог ачих зардлыг түлээний үнэнд оруулан тооцож ирүүлнэ.

ХОЁР.

№	Нэр	Хэмжих нэгж	Тээвэрлэх тоо хэмжээ	Зай /Км	M <sup>3</sup> / үнэ	Нийт төсөвт өртөг
1	Нүүрс (Баянтээгийн нүүрс) түүнтэй дүйцэхүйц	тн	30	200	300,000	9,000,000
Нийт						9,000,000

ТЕХНИКИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ БОЛОВСРУУЛСАН:

ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХОРООНЫ ДАРГА

Б.ДОЛГОРСҮРЭН

ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХОРООНЫ НАРИЙН БИЧИГ

З.АРИУНЗАЯА

ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХОРООНЫ ГИШҮҮН

С.ХАСБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН СТАНДАРТЫН ДАГУУ:  
Ангилалтын код.79.040

Түлшний мод : Техникийн шаардлага	MNS 5413: 2011
Firewood. Technical requirement	MNS 5413:2004-ийн оронд

Стандартчилал , Хэмжилзүйн Үндэсний Зөвлөлийн 2011 оны 01 дүгээр сарын 27-ны өдрийн 04 дүгээр тогтоолоор батлав.

Энэхүү стандартыг улсын бүртгэлд бүртгэсэн өдрөөс эхлэн хүчинтэй.

Энэ стандартын шаардлагыг заавал мөрдөнө.

**1. Зорилго**

Энэхүү стандарт нь түлшний зориулалтаар бэлтгэж хэрэглэх модны төрөл , түүнд тавих техникийн шаардлагыг тогтоож , түлээний модыг бэлтгэхэд зөвшөөрөл олгох , хэрэглээ болон тээвэрлэлтэд хяналт тавихад оршино.

**2. Хамрах хүрээ**

Энэхүү стандарт нь түлшний зориулалтаар ашиглагдах шилмүүст ба навчит төрлийн модон түлээг бэлтгэх , хүлээн авах , хянаж шалгах , тээвэрлэхэд хамаарна.

**3. Норматив ишлэл**

Энэхүү стандартад дараах баримт бичгийг иш татсан бөгөөд энэ стандартад өөрчлөлт орсон тохиолдолд хамгийн сүүлийн албан ёсны материалаас иш татах хэрэглэнэ.

- MNS 8966:2002 , Мод бэлтгэх аж үйлдвэр – Бүтээгдэхүүн – Нэр томъёо ба тодорхойлолт ,
- MNS 2379:2010 , Бөөрөнхий модон материалын эзлэхүүний хурд ,
- MNS 126:2010 , Шилмүүст төрлийн бөөрөнхий модон материал ,
- MNS 170:2010 , Навчит төрлийн бөөрөнхий модон материал ,
- ГОСТ 3243:88 , Түлээ . Техникийн шаардлага .

**4. Нэр , томъёо тодорхойлолт**

Энэ стандартад хэрэглэсэн нэр томъёог дор дурдсан утгаар ойлгоно.

4.1 Түлшний мод

Өөрийн хэмжээ ба шинж чанараараа хэрэгцээний модны шаардлагад тохирохгүй , зөвхөн түлшинд ашиглаж болох өнгөний хувиралт , өмх , яр , гүн ан цавтай , чанарын хувьд бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх боломжгүй , бөөрөнхий буюу цуулж хагалсан , түлшний зориулалттай мод , модлогийг хэлнэ.

**5. Ангилал**

Түлшний зориулалтаар ашиглах модыг дулаан ялгаруулах чадвараас нь хамааруулан модлогийн төрлөөр гурван бүлэгт хуваана:

- 1- Хус , шинэс , хайлаас
- 2- Нарс
- 3- Гацуур , хуш , жодоо , улиас , улиангар , бургас

Түлшний модыг төрлөөс нь хамааруулан дараах байдлаар ангилна:

- а. Нэг төрлийн
- б.холимог төрлийн

Нэг төрлийн түлшний модонд нэг төрлийн модноос дангаар бэлтгэснийг , холимог төрөлд бусад өөр төрлийн модноос хольж бэлтгэснийг тооцно.

**6. Техникийн шаардлага**

**6.1 Түлшний модонд хүснэгтэд заасан дараах хэмжээг мөрдөнө.**

д/д	Түлшний модыг бэлтгэх хэлбэр	Модны төрөл	Нарийн үзүүрийн голч , см	Түлшний модны урт , м
1	Уртаар	Шилмүүст ба навчит төрлийн мод	3-14	1,0

2	Хэрчим буюу цуулж хагалсан байдлаар	-"-	15-аас дээш	0,25, 0,3 , 0,5 , 0,75

ТАЙЛБАР 1: 15 см-ээс дээш голчтой хэрчмийг хоёроос дээш хуваан цуулж хагалсан байна.  
ТАЙЛБАР 2: Хэрэглэгчийн шаардлагаар дээр заасан хэмжээнээс богино хэмжээтэй бэлтгэн нийлүүлж болно. Энэ тохиолдолд хэлбэлзэл нь 0,05-аас +0,10 хүртэл байна.

**6.2 Хэрэглээний шаардлагаас хамаарч түлшний мод нь дараах нэмэлт шаардлагыг хангасан байна.**

**6.2.1** Түлшний модыг товарлаг чанараар муу , хэрэглээний шаардлага хангаагүй бүх шилмүүст ба навчт төрлийн модноос ой цэвэрлэх зориулалтаар бэлтгэнэ.

**6.2.2** Түлшний модны өмхрөгүй модлогийн эзлэх хувь нягтаар хэмжсэн нэ шоометр багцын эзлэхүүний 80 %-иас доошгүй байвал зохино.

**6.2.3** Түлшний модонд бүх төрлийн яр , гэмтэл согог болон цөмийн ба зуламын өмхийг тайрцын талбайн 65 %-д зөвшөөрнө.

**6.2.4** Тайрцын талбайн 30-аас 60 % хүртэл өмхтэй түлээний тоо хэмжээ нь хүлээн авч байгаа нийт түлээний 20%-иас хэтэрч болохгүй.

**6.2.5** Түлшний модны гадаргууд нунтарсан өмх байхыг зөвшөөрөхгүй.

**6.2.6** Түлшний модны уртын хэмжээнд 2 см-ийн хэлбэлзлэл байж болно. Хэрэв энэ хэлбэлзлэлд багтаж байвал уртын хэмжээний доод шатлалд , түлшний модны урт үүнээс дээш хэлбэлзлэлтэй байвал дээд шатлалд хамааруулан тооцно.

**6.2.7** Түлшний мод холтостой ба холтосгүй байж болно. Мөчрөөс бүрэн цэвэрлэсэн байна.

**6.2.8** Ургаа нийтон мод , түймэр , хортон шавж болон бусад гаднын нөлөөнд өртөж гэмтээд дахин сэргэн ургаж байгаа мод , түүнчлэн өсвөр мод , жодоо , хуш , гацуур , хайлласыг дээд шатны байгууллагын тусгай зөвшөөрөлгүйгээр түлээнд бэлтгэж хэрэглэхийг хориглоно.

## **7. Түлшний модыг хүлээн авах**

**7.1** Түлшний модыг хэсгээр /бөөнөөр/ нь хүлээн авна.Стандартын шаардлагад тохирсоныг баталгаа болгосон баримттай янз бүрийн тоо хэмжээний түлшний модыг нэг багц гэж тооцно.

**7.2** Баримт бичигт дараах зүйлийг тусгана. Үүнд:

- Бэлтгэн нийлүүлэгчийн нэр, хаяг
- Модны төрөл
- Тоо хэмжээ

**7.3** Түлшний модыг сийрэг шоо метр, эзлэхүүнээр хэмжиж хүлээн авна.

## **8.Түлшний модыг хэмжиж тооцох**

**8.1** Өрж хураасан түлшний модны тоо хэмжээг /эзэлхүүн/ тодорхойлоходоо түүний өндөр, урт, өргөнийг хэмжин, үржүүлж гаргана.

**8.2 Нягтын шоометрийг сийрэгт шилжүүлэхдээ:**

- 5-24 см голчтой модыг 2,20
- 24-36 см голчтой модыг 1,83
- 38 см-ээс дээш голчтой модыг 1,43 гэсэн итгэлцүүрээр тус тус үржүүлж тооцно.

## **9. Түлшний модыг тээвэрлэх**

**9.1** Түлшний модыг зөвхөн ачааны зориулалтын тээврийн хэрэгслэлээр тээвэрлэх ба тээврийн төрөл бүрт үйлчлэх ачаа тээврийн дүрмийн дагуу ачиж тээвэрлэнэ.

Нүүрсний техникийн тодорхойлолт

- Техникийн тодорхойлолтын хураангуй. Нийлүүлэх нүүрс нь дараах техникийн тодорхойлолт, стандарттай дүйцэхүйц байна.

Стандарт	Шинж чанар	Чанарын үзүүлэлт
MNS655-79	Чийглэг W%	9.1-11.1
MNS ISO0662-79 MNS652-70	Үнслэг A <sup>p(%)</sup>	23.0-32.6
MNS IOS562-2001 MNS 654-79	Дэгдэмхий Vr(%)	30.0-48.0
MNS 3903-86	Хүхэрлэг S <sup>c</sup> сб(%)	0.70-0.90
MNS 0669-87 MNS669-198	Илчлэг ккал/кгQн	4600-5500

- Нүүрс нь элдэв механик хольцгүй, ашиглалтын шаардлага хангасан лабораторийн шинжилгээтэй байх
- Нийлүүлэх нүүрс нь нунтаг байхгүй бөгөөд бүхэл байна.
- Шороо чулуу байхгүй цэвэр байх
- Нийлүүлэх нүүрсний тоо хэмжээ НӨАТ-тэй байна.

ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХОРООНЫ ДАРГА :  
ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХОРООНЫ НАРИЙН  
БИЧГИЙН ДАРГА :  
ГИШҮҮН:

  
/ Б.ДОЛГОРСҮРЭН /  
  
/З.АРИУНЗАЯА /  
  
/С.ХАСБОЛД/